

MINNE SUUNTAAN?

Luukas 17: 11–19

Matkallani Jerusalemiin

”Matkallaan kohti Jerusalemiä Jeesus kulki Samarian ja Galilean rajaseudulla —”.

Merisunnuntain (15. sunnuntai helluntaista) evankeliumitekstin aloitus tuntuu ensisilmäyksellä siinä kerrotun taustaksi maalatulta maisemalta. Kuitenkin se jo itsessään voi viedä lukijan syvän veden äärelle.

Luukas on kirjoittanut aikaisemmin (Luuk. 9:51): *”Kun Jeesuksen taivaaseen astumisen aika oli lähenemässä, hän suuntasi kulkunsa Jerusalemiä kohti.”* Sinne ollaan nyt matkalla. Matka on *suunnattu* sinne.

Pysähdyn nyt tekstin ääressä miettimään paitsi Jeesuksen myös omia matkojani. Missä kuljen, minne olen *suunnannut* matkani?

Tein ensimmäisen merimatkani Merimieskirkon nimissä alkuvuodesta 1998. Se suuntautui lähtösatamamme kaijasta redille. Mutta silläkin oli suuntansa. Seuraavana aamuna otettiin suunta Itämeren yli, koska määränpää oli siellä. Meno oli sillä tavalla hehkeä kuin oli: vatsani harkitsi jossain kohdin tyhjentymistä yläteitse, mutta matkalla oltiin – Jerusalemiin?

Laivakuraattorikoulutuksesta on mieleeni jäänyt luonnehdinta yhdestä Merimieskirkon työn tarkoituksesta, vapaasti muististani siteeraten: *että merenkulkija voisi kokea elämänsä Jumalan lahjana.* Kätkin tuolloin ajatuksen sydämeeni ja olen tutkistellut sitä vuosien vieressä. Olen pyrkinyt sittemmin soveltamaan sitä siellä, missä olen työni tehnyt, viimeiset liki kaksikymmentä vuotta isossa yliopistosairaalassa.

Ihmisarki tuoksuu useimmiten muulle kuin ruusulta ja mintulta, ja vastaan tulevat maisemat salpaavat henkeä muulla kuin kauneudellaan. Iso osa on tasaista ja tylsää, *ei niin ihmeellistä.* Siitä elämän merkitykset kuitenkin ovat. Jos tällä kaikella kuitenkin olisi suunta? Jos joskus kirjoittaisin muistelmani, toivoisin voivani otsikoida sen *”Matkallani Jerusalemiin”.*

Rajaseudun vaivaiset vaeltajat

Ei niin ihmeellistä -poljento taukoaa päivän evankeliumissa, kun Jeesusta vastaan tulee vaivaisten vaeltajien porukka, kymmenpäinen joukko spitaalisia. Tapahtuu paraneminen. Yksi joukosta palaa ylistäen Jumalaa kiittämään Jeesusta, muut katoavat kuin Saharaan.

Tästä versoo Kirkkokäsikirjassa pyhälle mainittu otsikko *Kiitollisuus.* En itse jaksa innostua kannattamaan ajatusta, että Jumala olisi kipeä kiitokselleni (ylipäänsä Jumalan puolesta ajattelemisen on hölmöä hommaa), ehkä on kysymys enemmänkin siitä, että minun elämäni voi kiitollisuuspuutteessa huonosti. Tällä on liittymäkohtansa siihen, miten toivoisin voivani kokea elämän Jumalan lahjana. Oleellista miesporukan paranemisen suhteen ei ole niinkään,

miten Jeesus reagoi näiden tekemiseen tai kommentoi sitä, vaan mitä parantuneissa tapahtuu. Kiitollisuudessa on kysymys ihmisen hyvästä, lisäarvosta minun elämään.

Yhdessä Jeesuksen tapaamassa miehessä tapahtunut herättää kiitollisuuden. Mitä sikiää niissä, joista ei sen koomin kuulla? Se saattaa olla iloa, saattaa se olla pelkoakin. Hämmennystä. Ei voi tietää. Senhetkinen elämä ainakin meni pirstaleiksi. Paraneminen avaa uusia mahdollisuuksia ja samalla vie vähintään mahdollisuuden perustella oikein mitään sillä, että *kyllähän minä, mutta kun on tämä*. Tai sitten asiat ottavat aikansa.

Veri virtasi päässäni ohi rännistä syyskuussa 2018. Siitä on nelisen vuotta, mutta en usko vieläkään täysin ymmärtäväni, mitä minulle tapahtui ja mistä oli kiinni se, että palasin yhdeksän kuukauden päästä töihin. Kokemukseni pohjalta olen hitusen hidas sanailemaan kenenkään epäkiitollisuudesta sairauden ja terveyden asioissa. Mutta jotakin minä hapuilin tuoreeltaan, kun nimesin minusta ensiavussa huolehtineen neurologin *taivaan lahjaksi teurastajan takissa*. Kyllä siinä oli jonkinlainen osoitelappu mukana.

Kiitollisuus esiintyy arkipuheessa tuon tuosta. Lehtijutuissa haastattelijat kertovat olevansa kiitollisia läheisistään, terveydestään jne. Sosiaalisessa mediassa puhutaan kiitollisuudesta niin ikään paljon. Usein kuitenkin tuntuu, että lauseet katkeavat kesken: kiitollinen mille – tai kenelle?

Toipilaisuuteni aikoina 2018–2019 tapanani oli välillä provosoida kanssaihmissiäni toteamalla, että *elämälle ei voi olla kiitollinen*. Olen oikeasti tätä mieltä, sillä en osaa nostaa elämänimistä epiteettiä esille kiiteltäväksi. Elämä ei oikeastaan anna minulle mitään, mutta elämällä on antajansa. Minun on jatkettava lausetta ja kaivettava syvemmältä. Silloinkin, kun ei ymmärrä. Haettava kohdetta kiitollisuudelle ja annettava sille nimi. Suunnattava Jerusalemiin. Kiitollisin mielin.

Jeesus sanoo luokseen palanneelle miehelle, että tämän usko on pelastanut hänet. Mistä ja mihin, jää auki. Kenties kyse on siitä, että juuri tähän Jeesuksen luo palannut mies pelastettiin: kiitollisuuteen, kiitollisuuden syyn ja kohteen tunnistamiseen. *Elämän kokemiseen Jumalan lahjana?*

”Kunhan ei kovin rupea risaamaan”

Yksi kiitollisuuden syöjä elämässä lienee asioiden arkipäiväisyys. Moni asia tuntuu olevan *business as usual*. Nousen aamulla, kun herätin herättää. Tavaraa tulee kaupan hyllyyn, kun *ne laivat ja rekat vain kulkevat siellä*. Jumala ja hänen olemisensa ovat elämässäni juuri tämän arkipäiväistymisen vaarassa. Hän nyt vain on, ja kävipä tsägä.

Ihminen on liikkuvainen otus. Nykyaikana kulussa oleminen on monin paikoin käynyt niin vaivattomaksi, että vanha totuus, että reissussa voi rähjäntyä, voi unohtua. Ja että kaikessa kulkemisessa on vaaramomenttinsa. Lentokoneessa siipien alla on ilmaa, laivassa laipion takana vettä, maantiellä vastaan tulevan auton ratissa itseni kaltainen ihminen.

Olin kesällä 1984 lähdössä matkalle Yhdysvaltoihin. Lähdön päässä setäni Heikki (1945–2019) toivotti hyvää onnea matkaan. Sitten hän lisäsi: ”Tai kyllähän sillä tavallisella pärjää, kunhan ei rupea kovin risaamaan.” Ei ruvennut. Lentokoneet veivät, toiset toivat. Minua ei ryöstetty Meksikossa. *Business as usual*. En tainnut palata ylistäen Jumalaa. Se unohtui johonkin yliopisto-opiskelijan alkusyksyn kotkotuksiin.

Teemu Paarlahti
sairaalapastori, VTM